

XII WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY Z FIZYKI
dla uczniów gimnazjów województwa kujawsko-pomorskiego – 2014/2015
6 marca 2015 r.

Finał – czas rozwiązywania zestawu 120 min.

Na karcie odpowiedzi należy umieścić swój kod (numer).

Prac nie wolno podpisywać własnym nazwiskiem.

W zadaniach testowych wybraną odpowiedź zakreśl znakiem „X” na karcie odpowiedzi (literka a, b, c, d). Jeżeli się pomylisz, to otocz kółkiem błędną odpowiedź i zaznacz znakiem „X” odpowiedź prawidłową.

W zadaniach testowych tylko jedna z czterech odpowiedzi jest prawidłowa. Za każdą prawidłową odpowiedź otrzymasz po 1 pkt. Za prawidłowe rozwiązanie zadań 13, 14, 15 otrzymasz po 2 pkt.

Przyjmij, że przyspieszenie ziemskie $g = 10 \text{ m/s}^2$

TEST

1. Które z podanych nazw oznaczają wielkości fizyczne: 1) tarcie, 2) gęstość, 3) siła, 4) oddziaływanie

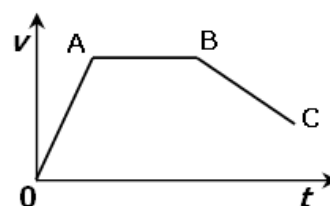
- a) 1, 2, 3
b) 1, 2, 4, c) 2, 3,
d) 2, 4.

2. Rowerzysta pierwsze 10 km trasy pokonał w czasie 30 min, następnie odpoczął i kolejne 8 km trasy pokonał przez 20 min. Prędkość średnia rowerzysty na całej trasie wyniosła 18 km/h. Czas odpoczynku wynosił:

- a) 5 min., c) 15 min.,
b) 10 min., d) 20 min..

3. Na wykresie przedstawiona jest zależność wartości prędkości motocyklisty od czasu. Na odcinku OA motocyklista poruszał się:

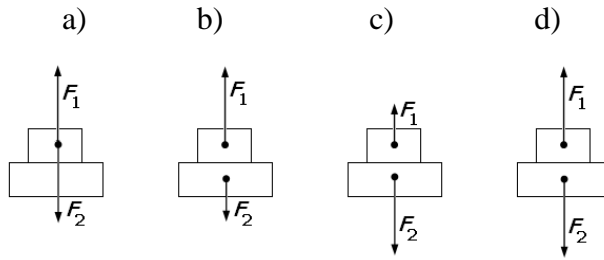
- a) ruchem jednostajnym,
b) ruchem jednostajnie przyspieszonym,
c) ruchem jednostajnie opóźnionym,
d) ruchem niejednostajnie zmienny.

4. Samochód poruszający się ruchem prostoliniowym ze stałą prędkością zaczął hamować. Po rozpoczęciu hamowania:

- a) zmieniła się wartość prędkości i nie zmienił się zwrot prędkości,
b) zmienił się zwrot prędkości i nie zmieniła się wartość prędkości,
c) zmieniły się zarówno wartość, jak i zwrot prędkości,
d) nie zmieniły się ani wartość, ani zwrot prędkości.

5. Na którym rysunku poprawnie przedstawiono ilustrację trzeciej zasady dynamiki:

6. Energię kinetyczną pocisku lecącego poziomo z prędkością 800 m/s wynosi 3,2 kJ. Masa tego pocisku jest równa:

- a) 2 g, c) 20 g,
b) 10 g, d) 100 g.

7. Areometr, którego ciężar ma wartość 0,4 N, zanurzono w naftce o gęstości 800 kg/m^3 . Areometr wypiera:

- a) 50 cm^3 nafty, c) 32 cm^3 nafty,
b) 40 cm^3 nafty, d) 20 cm^3 nafty.

8. Odbiornik 10-omowy w czasie 30 minut pobiera 2 kWh energii. Przez odbiornik przepływa prąd o natężeniu:

- a) 2 A, c) 10 A,
b) 4 A, d) 20 A.

9. Ładunek elektronu i ładunek protonu:

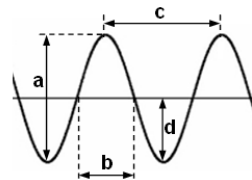
- a) są sobie równe i mają jednakowe znaki,
b) mają równe wartości bezwzględne, ale znak ładunku elektronu jest dodatni, a protonu jest ujemny,
c) mają równe wartości bezwzględne, ale znak ładunku elektronu jest ujemny, a protonu jest dodatni,
d) mają przeciwne znaki i mają różne wartości bezwzględne.

10. Fala dźwiękowa z największą prędkością rozchodzi się:

- a) w szynie kolejowej, c) w suchym powietrzu,
b) w wodzie morskiej, d) w przestrzeni kosmicznej.

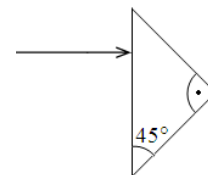
11. Na rysunku przedstawiono falę. Amplitudę fali oznaczono odcinkiem:

- a) c)
b) d)

12. Promień światła monochromatycznego pada na szklany pryzmat umieszczony w powietrzu tak jak pokazano na rysunku. Po przejściu przez pryzmat promień:

- a) ulegnie rozszczepieniu,
b) zostanie spolaryzowany,
c) ulegnie przesunięciu równoległemu,
d) załamie się pod kątem prostym w stosunku do początkowego kierunku.

Na lekcji uczniowie wyznaczali okres i częstotliwość drgań ciężarka zawieszonoego na sprężynie oraz okres i częstotliwość drgań wahadła matematycznego oraz sprawdzali zależności pomiędzy wielkościami fizycznymi, a także podali wnioski.

13. Wybierz prawidłową część zdania (A lub B).

		A	B
1.	Pomiaru długości dokonano taśmą mierniczą o zakresie 1 m z naniesioną podziałką co 1 mm. Dokładność tego przyrządu wynosi:	0,001 m	0,01 m
2.	Pomiaru czasu dokonano ręcznie stoperem. Wartość niepewności wyniosła:	0,1 s	0,4 s
3.	Obliczono średnią wartość czasu 12 wahań $t_{sr} = 9,73(3)$ s.. Przybliżoną wartością do dwóch cyfr znaczących jest:	9,7s	9,73 s

1)   2)   3)

14. Na podstawie obserwacji zjawiska i wykonanych pomiarów uczniowie stwierdzili, że

14.1. – gdy chcemy zwiększyć okres drgań ciężarka na sprężynie, to należy jego masę,

14.2. – gdy chcemy zwiększyć częstotliwość drgań ciężarka na sprężynie to należy długość sprężyny.

14.3. – żeby zwiększyć energię kinetyczną ciężarka drgającego na sprężynie, to należy początkowe jego wychylenie.

W wolne pola wstaw: A – zwiększyć,   B – zmniejszyć

15. Uczniowie zapisali wnioski z doświadczenia. Zaznacz, które z poniższych zdań są prawdziwe, a które fałszywe (P – prawda, F – fałsz)

a)	Przy małych wychyleniach okres drgań wahadła matematycznego nie zależy od amplitudy.	P	F
b)	Okres drgań wahadła matematycznego jest wprost proporcjonalny do częstotliwości drgań.	P	F
c)	Okres drgań wahadła matematycznego zależy od długości wahadła.	P	F
d)	Okres drgań wahadła matematycznego o większej masie jest krótszy.	P	F

ZADANIA RACHUNKOWE

1. W karcie odpowiedzi wypisz dane, szukane i wzory, z których korzystasz.
2. Przedstaw tok rozumowania prowadzący do końcowego wyniku.
3. Wykonaj działania na liczbach i na jednostkach.
4. Wpisz odpowiedź zawierającą wynik obliczonej wielkości razem z jednostką.
5. Możesz korzystać z kalkulatora.

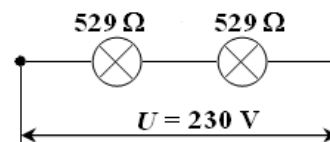
Zadanie 1.

Do zamrażarki wstawiono pewną ilość wody o temperaturze 10°C z zamiarem otrzymania lodu o temperaturze -5°C . Okazało się, że chłodzenie wody do temperatury krzepnięcia trwało 10 min. Oblicz, ile czasu zajęłby cały proces chłodzenia od temperatury 10°C do -5°C , gdyby szybkość oddawania ciepła była stała? Ciepło właściwe wody wynosi $4200 \text{ J}/(\text{kg}\cdot^{\circ}\text{C})$, ciepło właściwe lodu $2100 \text{ J}/(\text{kg}\cdot^{\circ}\text{C})$, ciepło topnienia lodu $334000 \text{ J}/\text{kg}$.

Zadanie 2.

Doktor Frankenstein ściągnął energię pioruna. Napięcie elektryczne związane z uderzeniem pioruna wynosi około **50 milionów woltów**, oszacowano je mierząc długość iskier błyskawicy. Natężenie powstającego prądu to około **30 tysięcy amperów**. Określa się je np. na podstawie stopnia namagnesowania, jakie wywołuje w stalowym rdzeniu prąd wyładowania, płynący przez piorunochron. Przeciętne wyładowanie trwa około **100 mikrosekund**. (*Energia pioruna, Młody Technik, styczeń 2015*)

- a) Oblicz energię elektryczną pioruna. Wynik podaj w kWh.
- b) Oblicz na ile dni wystarczyłaby energii wyzwolonej podczas wyładowania elektrycznego do zasilania układu dwóch żarówek o oporze włókna 529Ω każda połączonych zgodnie ze schematem, włączonych 8 godzin dziennie do sieci o napięciu 230 V.

Zadanie 3.

Na osi głównej cienkiej soczewki dwuwypukłej o jednakowych promieniach krzywizny zaznaczono w punkcie A położenie przedmiotu i w punkcie A' położenie obrazu. Wysokość obrazu jest dwa razy większa od wysokości przedmiotu. Odległość między przedmiotem i jego rzeczywistym obrazem wynosi 6 cm.

- a) Znajdź konstrukcyjnie położenie obrazu, przyjmij dowolną wysokość przedmiotu i wysokość obrazu, pamiętając o relacji między tymi wielkościami. Narysuj bieg promieni przez soczewkę, zaznacz i opisz symbolami: odległość przedmiotu od soczewki, odległość obrazu od soczewki, ognisko i ogniskową soczewki.
- b) Korzystając ze znanych wzorów i zależności geometrycznych, oblicz w jakiej odległości od przedmiotu znajduje się soczewka, w której uzyskano obraz.
- c) Dokonując pomiaru na rysunku lub wykonując obliczenia podaj wartość ogniskowej soczewki.